

Sandefjord, 19. mai 2015. Vedtak i 269-2014.

Klager: NN.

Innklaget: Lindorff AS, 7480 Trondheim.

Saken gjelder: Om nemndas kompetanse. Om klager i tide har fremmet innsigelser burde fått vurdert. Om betalingsoppfordringen er i samsvar med gjeldende regelverk.

Thor Dahls gt. 1 A
Postboks 311, 3201 Sandefjord
Tlf.: 33 46 56 57 . Faks: 33 46 93 13
E-Mail: post@inkassoklagenemnda.no
Bankgiro: 2490.56.30748
Org.nr.: 971 317 612
www.inkassoklagenemnda.no

1. Kravet.

Saken gjelder opprinnelig misligholdt kredittkortgjeld til XX MasterCard fra YY Bank. Total saldo, kr 23 083,55, ble sendt til inkasso og salær ble lagt til kravet. Det ble sendt begjæring om utlegg, men denne ble trukket etter innbetaling av totalt krav.

2. Saksforholdet.

Da klager ikke betalte et avdrag til forfall, sendte fordringshaver 03.07.14 «Purring». Det ble vist til at forfalt beløp ikke var mottatt. Videre het det: «Dersom betalingsfristen ikke overholdes, er kontoen og eventuell forsikringsavtale å anse som oppsagt i sin helhet. Det vises til kontoens bestemmelser om mislighold». Det fremgikk at «minstebeløpet å betale» var kr 1 401,04 og at «nytt skyldig beløp» var kr 23 376,57. Girodelen var ikke utfylt med noe beløp.

Fordringshaver sendte 09.08.14 inkassovarsel. Det ble vist til at hele kontoen var oppsagt og forfalt til betaling, men skyldner fikk likevel en siste sjanse til å tilbakeføre kontoen til opprinnelige vilkår ved å betale forfalte terminbeløp innen betalingsfristen. Det var ikke oppgitt noe beløp på girodelen, men det fremgikk av varselets side 2 at «Nytt skyldig beløp» var kr 23 904,21 og at «minstebeløpet å betale» var kr 2 125,21.

Da kravet ikke var betalt innen utløpet av betalingsfristen i inkassovarselet, ble saken oversendt innklagede for innfordring gjennom inkasso. Betalingsoppfordring for hele saldoen ble sendt 05.09.14. I varselet het det blant annet «Oversettes betalingsfristen i inkassoforskriftens § 2-3, økes salæret». Klager ble deretter varslet om rettslig pågang dersom kravet ikke var betalt innen 10.10.14.

Av e-post fra innklagede til klager fremgår det at klager hadde tilbudt en betalingsavtale med kr 600 i månedlige terminer. Innklagede avslo dette tilbudet og opplyste at «Vi skal ha avdrag på minimum 3000,- i måneden og første avdrag må betales innen 18.10.14 for å unngå oversendelse til namsmannen».

Klager kontaktet på ny innklagede i e-post 22.10.14. Her ba klager om et «tilbud på innfrielse av sak: 23269839 slik at jeg er ferdig med denne saken».

Innklagede besvarte klagers e-post 24.10.14. Det fremgikk her at saken nå var oversendt namsmannen og at saken ikke ville bli avsluttet før hele beløpet var innbetalt. Etter å ha betalt kravet fremsatte klager krav om tilbakebetaling av kr 4000 som var lagt på kravet som følge av at den var sendt til namsmannen.

Klager henvendte seg til Inkassoklagenemnda med klage datert 28.11.14, mottatt 22.01.15. Klager viste til at innklagede hadde sendt saken til namsmannen samme dag som han sendte e-post til dem og spurt om et tilbud fra dem. Klager krevde tilbakebetaling av kr 4 000.

Klagen ble oversendt innklagede for uttalelse. I sitt tilsvarende svar til Inkassoklagenemnda redegjorde innklagede for saksgangen. Det ble redegjort for at begjæring om utlegg var sendt, men at denne ble trukket etter at hele kravet ble betalt. Innklagede avviste at saken har vært behandlet i strid med god inkassoskikk.

Med bakgrunn i nemndsavgjørelse i sak 190-2014 kom innklagede med en tilleggsbemerkning vedrørende utformingen av innklagedes betalingsoppfordring med tanke på beregning av såkalt tungt salær.

3. Partene anfører.

Klager anfører at innklagede ikke respekterte hans e-post 22.10.14. I stedet for å svare sendte de saken til namsmannen samme dag med kr 4000 i ekstra kostnader. Klager krever tilbakebetaling av kr 4 000.

Innklagede fastholder kravet på inkassokostnader. Det opplyses i e-post sendt klager 30.09.14 at avdragsordning på kr 600 i måneden ikke ble akseptert. Klager hadde fått opplyst at det måtte betales avdrag på kr 3 000 pr mnd, med første forfall 18.10.14, for å unngå at saken ble sendt til namsmannen. Klager ba om tilbud om innfrielse i e-post av 22.10.14. Samme dag ble det sendt en begjæring om utlegg/forliksklage til namsmannen. Den 27.10.14 ble kravet innbetalt i sin helhet og begjæring om utlegg/forliksklage ble trukket tilbake. Det anføres at saken har vært behandlet i samsvar med god inkassoskikk.

I sak 190-2014 kom nemnda til at betalingsoppfordringens formulering «Unnlatt betaling kan føre til ytterligere kostnader og rettslig innfordring. Oversittes betalingsfristen i inkassoforskriftens § 2-3 økes salæret» var i strid med god inkassoskikk.

Det anføres at innklagede ikke kan se at betalingsoppfordringen som sådan er i strid med bestemmelsen i inkassoloven § 10 annet ledd. Tillegget, med opplysninger om tungt salær, er ikke noe krav etter inkassoloven § 10. Hensikten med tillegget er å gi skyldneren et påkrav for tungt salær slik at tungt salær kan renteberegnes fra dag 43, altså det tidspunktet det påløper. Uten dette påkravet må inkassator vente med å renteberegne tungt salær til 30 dager etter at det er sendt eget påkrav om tungt salær. Det vises til Lovavdelingens uttalelse av 23.06.93 der det heter:

«Dersom det i en betalingsoppfordring er presisert at oversittelse av betalingsfristen med mer enn 14 dager vil medføre at erstatningskravet øker til et nærmere angitt beløp, er betalingsoppfordringen i kombinasjon med skyldnerens eventuelle forsinkelse tilstrekkelig til å bringe det forhøyede erstatningskrav til forfall.»

Det anføres at lovavdelingen har lagt til grunn at man må angi at erstatningskravet «vil» øke. Finanstilsynet har fulgt opp dette i tilsynssammenheng, blant annet i et stedlig tilsyn i september 2009 der det het:

«Etter Kredittilsynets vurdering kan man som hovedregel tidligst beregne forsinkelsesrente av inkassosalæret 30 dager etter betalingsoppfordringens avsendelse. Dette gjelder også eventuelt tungt salær dersom det opplyses når og under hvilke betingelser dette påføres.»

Også i et annet stedlig tilsyn i mars 2010 siterer Finanstilsynet den aktuelle uttalelsen fra lovavdelingen.

Endelig anføres at innklagede har tatt hensyn til dette. Ved å vise direkte til forskriften § 2-3 får skyldner opplysninger som viser «når og under hvilke omstendigheter» salæret påløper. Størrelsen av tungt salær vil også fremgå direkte av forskriften. I tillegg så er det etter vårt syn et innarbeidet krav at budskapet må formuleres direkte for å oppnå påkravsvirkningen. Derfor må det angis at erstatningen vil øke eller bruke ord som «økes» og ikke «kan økes». Dette er forhold som nemnda ikke har vurdert i sak 190-2014.

Det anføres at betalingsoppfordringen ikke er i strid hverken med inkassoloven §§ 8 eller 10.

4. Inkassoklagenemndas syn på saken.

Saken ble behandlet i fulltallig nemndsmøte 29. april 2015. Vedtak ble fattet med følgende begrunnelse:

Etter inkassoloven § 22 og avtale mellom Norske Inkassobyråers Forening og Forbrukerrådet av 20. februar 2003 om klagenemnd for inkassotjenester, behandler Inkassoklagenemnda klage på inkassoselskaper i forbindelse med tvist om forpliktelser etter inkassoloven. Loven gjelder inndriving av forfalte pengekrav, men inneholder ikke regler om hvordan det underliggende sivilrettslige forhold skal løses. Dette er et spørsmål som hører under domstolene. I slike saker tar nemnda derfor ikke endelig stilling til hovedkravet, men bare om det

er grunnlag for inkassokostnader. En vurdering av holdbarheten av hovedkravet og de innsigelser som er gjort gjeldende, kan da likevel få betydning.

Det følger av inkassoloven § 17 første ledd at skyldneren plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader ved utenrettslig inndrivelse etter standardsatser fastsatt i forskrifter med hjemmel i § 19. Etter § 17 annet og fjerde ledd kan inkassokostnader likevel ikke kreves dersom kravet ikke er korrekt varslet, om fordringshaver eller inkassator har opptrådt i strid med god inkassoskikk etter § 8, eller der skyldneren hadde innsigelse som det var rimelig grunn til å få vurdert før inndrivningen ble satt i verk.

Nemnda har først vurdert om den er kompetent til å behandle saken. Da utleggsbegjæringen ble trukket fra namsmyndighetene før forretning ble avholdt, anser nemnda seg kompetent til å behandle saken. Det bør likevel presiseres at Inkassoklagenemndas saklige kompetanse er begrenset til å avgjøre om det er grunnlag for skyldnerens erstatningsplikt for fordringshavers nødvendige kostnader ved den utenrettslige inndrivningen, mens namsmyndigheten er saklig kompetent til å vurdere alle sider av saken, også kravet på de utenrettslige inkassokostnadene. Nemnda er følgelig ikke kompetent til å vurdere kostnader påløpt ved uttak av rettslige skritt. Tvist om kostnader hjemlet i tvisteloven og tvangsfullbyrdelsesloven må derfor avgjøres rettslig.

Inkassoklagenemnda legger til grunn at hovedkravet er erkjent og uomtvistet. Innsigelsene er knyttet til hvorvidt innklagede har utsatt klager for urimelig skade, påtrykk eller ulempe i forbindelse med at det ble sendt begjæring om utlegg samme dag som klager kontaktet innklagede med forespørsel om et tilbud på innfrielse av karvet.

Nemnda legger til grunn at klager kontaktet innklagede først etter at inkasso var iverksatt og inkassokostnader var påløpt. Det legges videre til grunn at alle varsler og kravbrev er mottatt. Klager var dessuten varslet om rettslig pågang og i e-post gitt en endelig frist for betaling før rettslig pågang, som ikke ble overholdt. Klager hadde altså oversittet varslede frister, og må da selv bære risikoen for at lovlige og varslede innfordringstiltak iverksettes.

Nemnda har videre, av eget tiltak, vurdert innklagedes betalingsoppfordring opp mot gjeldende regelverk.

Etter § inkassoloven 10 annet ledd bokstav e skal betalingsoppfordringen angi at unnlatt betaling kan føre til ytterligere kostnader for skyldneren og til rettslig inndrivning. I NOU 1983:8 er kravene til spesifisering omhandlet. Det fremgår at det ikke kan kreves at det presist angis hvilke kostnader som vil påløpe. Det er tilstrekkelig å nevne at det vil påløpe ytterligere kostnader som kan bli belastet skyldneren. Det presiseres at det ikke under noen omstendighet må oppgis uriktig høye kostnader eller gis inntrykk av at dette er kostnader skyldneren må bære uavhengig av sakens utfall. Finanstilsynet har i sin tilsynspraksis innrettet seg etter dette, og har også lagt til grunn at verken inkassovarsel eller betalingsoppfordring uforbeholdent skal gi uttrykk for at det vil påløpe inkassokostnader (etter lett eller tung sats) ved unnlatt betaling innen de lovpålagte frister. Begrunnelsen er at en skyldner som fremmer innsigelser mot kravet som han har rimelig grunn til å få vurdert, ikke er erstatningspliktig.

Inkassoklagenemnda uttalte i sak 190-2014 at «Etter nemndas samlede syn er innklagedes betalingsoppfordring formulert på en slik måte at det kan oppfattes slik at skyldneren, uten videre, påføres tungt salær dersom betaling ikke skjer innen den angitte frist. Det vises særlig til at det i betalingsoppfordringen uttales at «Oversittes betalingsfristen i inkassoforskriftens § 2-3, økes salæret». Nemnda mener at formuleringen er i strid med inkassoloven § 10 slik Finanstilsynet og Inkassoklagenemnda forstår denne bestemmelsen, og at formuleringen følgelig er egnet til å øke betalingspresset og utsette klager for urimelig påtrykk, jf. inkassoloven § 8 annet ledd».

Innklagede har anført at hensikten med å ta med tillegget med konkrete opplysninger om tungt salær, er å gi skyldneren påkrav for det tunge salæret, slik at kravet på tungt salær kan renteberegnes fra den dagen det påløper, og ikke må varsles i eget påkrav. Innklagede har vist til uttalelser fra Justisdepartementets lovavdeling 23.06.93 og til at Finanstilsynet har fulgt opp dette i tilsynssammenheng. Innklagede viser til at skyldner, ved at det er henvist til forskriften § 2-3, får opplysninger som viser «når og under hvilke omstendigheter» salæret påløper.

Inkassoklagenemnda er av den oppfatning at uttalelsen fra Justisdepartementets lovavdeling kun gjelder spørsmålet om hva som skal til for at det er gitt påkrav etter forsinkelsesrenteloven § 2 annet ledd annet punktum. Påkrav er nødvendig for at det skal kunne beregnes forsinkelsesrente av utenrettslige inndrivelseskostnader, og dersom påkravet tas inn i betalingsoppfordringen på korrekt måte, vil renter av inndrivelseskostnader basert på *tung* sats, kunne beregnes allerede fra en måned etter avsendelsen av betalingsoppfordringen dersom denne har en betalingsfrist på 14 dager. Departementets bruk av ordet ”vil” i det alternativet som innklagede viser til, kan derfor ikke leses som om Departementet har ment at det kan oppstilles et unntak fra det krav som er stilt i inkassoloven § 10 annet ledd bokstav e.

Nemnda er neppe saklig kompetent til å avgjøre om kravet til et påkrav faktisk er oppfylt i det enkelte tilfellet, men etter nemndas syn er det neppe tilstrekkelig å vise til inkassoforskriften § 2-3 slik det er gjort i dette tilfellet. Justisdepartementets uttalelse viser, slik nemnda leser den, at det er et ufravikelig krav at det forhøyede erstatningskrav angis ”til et nærmere angitt beløp”. Dette syn underbygges ytterligere ved at det i tilfeller der det ikke er angitt noe beløp for det forhøyede ansvar i betalingsoppfordringen, må sendes eget påkrav til skyldneren der ”ansvaret er tallfestet” (Departementets tredje alternativ).

Da betalingsoppfordringen i dette tilfellet har en nøyaktig lik formulering som i sak 190-2014, er det fortsatt nemndas oppfatning at betalingsoppfordringen ikke tilfredsstiller kravene i inkassoloven § 10 annet ledd bokstav e og derfor utsetter skyldneren for urimelig påtrykk, jf. inkassoloven § 8 annet ledd. Det vises til nemndas nærmere begrunnelse inntatt ovenfor. Klagers erstatningsplikt for de utenrettslige inkassoomkostningene er derfor bortfalt, jf. Inkassoloven § 17 fjerde ledd.

Klager gis etter dette medhold og har krav på tilbakebetaling av de utenrettslige inkassokostnadene i saken.

Vedtaket er enstemmig.

5. Vedtak.

Klager gis medhold og skal ha tilbakebetalt de utenrettslige inkassoomkostningene han har betalt.

Rune Jensen
Leder Inkassoklagenemnda